

zastop. Po prizadevanju teh gospodov se nam je posrečilo večino v zastopu spraviti na kmetško, na slovensko stran. To smo že davno želeli pa nismo zamogli dognati. Sedaj se nam je posrečilo in se dotičnim moževom za vrlo pomoč dostojno zahvalimo. Živili!

Fr. Vankau.

Od Pesnice. (Nova železniška postaja). Kakor je že č. bralcem „Slov. Gosp.“ znano, so tukajšne občine visoko vlado prosile za prestavo železniške postaje pri „Pesnichofu“ na bolj primeren kraj, ako mogoče na Leitersberg, kjer se ceste iz zgornje in spodnje pesniške in cerkonske doline križajo. Visoko ministerstvo za trgovino je ponižno prošnjo zavrlo, češ, da ni nikder primerne prostora za novo postajo, in kar je najvažnejše, bi taka prestava 180.000 gold. stala, in bi po takem južno-železniško društvo primerne odškodnine ne dobilo. Pripoznalo je visoko ministerstvo neprilичnost sedanje železniške postaje, ker se do nje le po precej dalnih ovinkih priti zamore in je svetovalo, naj se bolj primerna cesta do postaje napravi. To bi se sicer iz spodnje pesniške doline izvršiti dalo iz zgornje pa ne. Zato zadevajoče občine dobro storijo svojo pravično tirjatev ne v nemar pustiti posebno ker se bodo tudi občine v Š. Ilu v Slov. goricah, za stalno železniško postajo za tamkaj poganjale; za prevažanje oseb že imajo začasno postajo; ako se tamkaj napravi stalna postaja tudi za blago, potem se bode tudi nova postaja za pesniško dolino ložej dovolila, ker je visoko ministerstvo za trgovino v svojem odloku potrebo nove ustanove železniške postaje med Spielfeldom in Pesnichofom izreklo, ako se sedanja pesniška postaja blizu Maribora pomekne z ozirom na zgorej omenjene prošnje.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Avstrijsko-ogerska vlada je prepovedala konje kupovati in jih čez mejo v tuje dežele spravljati; to je velevažno znamenje, da se nam bližajo resni časi. — V Dalmaciji so Slavjani pri volitvah v kmetški skupini sijajno zmagali, dobili so 19 poslancev, le 1 je Lahom ostal. Bog daj, da bi drugo leto Slovenci tudi jednako zmagali! — V državnem zboru je grof Hohenwarth govoril, kako slabo za ljudstvo da so sedaj gosposke razstavljene, ter je pri tej priliki vse ustavaštvo tako na suho položil, da so se ga ustavoverci začeli močno bati; celo dunajski nekateri listi so se mu začeli prilizovati, čeravno ga do sedaj niso zamogli nikoli zadosti nagrditi; pravijo, da bo zopet postal minister. To je celo mogoče. Kajti ustavoverna stranka v državnem zboru se je na 4 strankice razklala; najnovejša je stranka Skené-jeva, ki je že 70 takih poslancev zedinil, med njimi so tudi Seidl, Foreger in Duhač, ki bodo zoper ministerstvo glasovali, če bi nova

nagodba z Ogersko nam še večja denarna bremena hotla naložiti; tudi tožijo že ustavaki sami, kako nesrečen in poguben da je za Avstrijo tako zvani dualizem in pritiskanje Slavjanov na steno, kakor se je oče dualizma, grof Beust, svoje dni izrazil. — Iz vseh avstrijskih dežel se slišijo nezadovoljni glasi duhovništva o namenjenem zboljšanju duhovniške plače; vsi pravijo, da to ni zboljšanje ampak shujšanje! — Magjari so lani samo za podpiranje železnice zapravili 16 milijonov. Ker so ogerski državljani mnogo na davku dolžni, je minister Szell vse dolžne dače predal: ogerskej zemljišneji banki, ki je za velike obresti ministru potrební denar dala, sedaj pa posestnike po dohtarjih pri sodniji toži; tako bo veliko posestnikov prišlo na nič. Med bosenskimi begunci na Hrvatskem umirajo ljudje po strašni lačni jetihi ali lakoti (Hungrityphus), ker se jim ni zadosti pomagalo. To bolezen tudi domači dobivajo, ker je nalezljiva, in tako se je razširila že čez več hrvatskih vasi.

Vnanje države. Evropski mir vesi res že na poslednjem klinu. Ljudje sicer govorijo močno o miru, med tem pa se strahovito pripravljajo na boj zavolj Turčije. Okoli 28. nov. se bodo poslanci vseh evropskih večjih vlad zbrali v Carigradu in se pogovarjali, kako se naj turškim kristijanom pomaga; če se zbogajo, bo mir, če ne, pa se uname boj. Angleži držijo s Turkom in bi najrajši bili, da bi vse ostalo pri starem. Ali Rusi tega ne trpijo. Tirjajo prvič, da se pobere vse orožje vsem Turkom in kristijanom, drugič izseljenje divjih Črkesov iz kristijanskega prebivalstva tretjič kristijansko gosposko izvoljeno od kristijanov, in še več takih reči, kojih Turki ne bodo dovolili — brez vojske. — Ker je Avstrija namenila na rumunsko mejo več vojakov postaviti, se je Prus hitro zgasil in ukazal na avstrijski meji 2 vojna oddelka na noge postaviti; to je nevarno znamenje. — Francozi in Nemci se vedno pisano gledajo in ti nečejo za l. 1878 v Parizu napovedane razstave obiskovati. — Na Španjskem so Angleži beračili za pomoč za Turke; hotli so imeti 100.000 mož na posodo, dali bi za to Španjcem mesto Gibraltar in nekaj v denarjih; Španjci so pa angleškim kramarjem ponosno rekli, da ne dajo svojih ljudi Turkom v pomoč. Angleži bodo tedaj morali sami iti za Turka v boj, če se jim bo hotlo. Priprave delajo v ta namen res velike; iz vseh strani zbirajo vojakov, celo iz Indije bodo pripeljali veliko tisoč mož, ki bodo Egipt zasedli, tudi so z Turki baje že pogodbo sklenoli, da bodo 4 tedne po tem, ko Rusi prestopijo turške meje, poslali 100.000 mož in vse kar je za vojsko potrebno; tudi so pripravljeni skozi 6 tednov plačevati polovico vseh vojnih stroškov. To bi za Turke bila res velika pomoč. Sicer pa se Turki tudi orožajo, kolikor le zamorejo. Iz Srbije in Niša je Kerimpaša odšel z jednim oddelkom vojne in zbira sedaj proti Rusom kraj Donave, zlasti pri Ruščuku 250.000 mož. V Aziji okoli Erzeruma stoji 80.000

Turkov; 300.000 starih rezervistov pa so ravno sedaj pozvali pod puško. Muktar-paša pusti v Foči samo 10 bataljonov, z drugimi pa maršira čez avstrijsko Dalmacijo do morja in se pelja v Carigrad tudi Derviš-paša zapušča Albanijo in hiti na Donavo, sploh Srbi in Črnogorci si bodo sedaj oddehnoli. Ali vse turške priprave bodo preslabe proti Rusom; ruski car in ves ruski narod se pripravlja na veliko vojsko; 14. nov. je pozval ruski car 600.000 vojakov, proti Donavi jih že maršira 250.000 mož s 564 kanoni, železnice prevažajo sedaj po celem ruskem samo vojake, streljivo in kanone; 160 milijonov vojnega posojila je razpisanega, 480 milijonov so, če bo treba, obečala posoditi ruska mesta. Rumuni bodo ruski vojni pridljali svojih 80.000 vojakov; Srbi popravljajo svoja krdela in bodo do novega leta zopet kakih 100.000 hrabrih junakov imeli postaviti na bojišče; Črnogorci so tudi sklenoli zopet prejeti za orožje in ako še pomislimo, da so Grki čedalje bolj srditi na Turke in skoro prisiljeni kakih 100.000 mož orožati, potem smemo upati, da bo zoper Turka in Angleže na nogah samo v Evropi 570.000 mož v prvem hipu; v Aziji pa zbirajo Rusi proti Erzerumu 120.000 mož. — V Indiji bil je tolik vihar, da je bilo 150.000 ljudi ubitih. — Na Kitajskem traja pobijanje katoličanov naprej. V Ningkuoh-fu je 1000 vojakov vlomilo v cerkvo, kder se je ravno obhajala služba božja ter so ubili mešnika in 100 vernikov, cerkev pa do tal razdjali.

Za poduk in kratek čas.

Iz Maribora v Solčavo in savinjsko dolino.

I. V poletni vročini mi je začela kri po žilah vreti, podplati srbeti; gnalo me je od doma; rad bi si bil iz glave izgnal sitne muhe, ki jih delajo skrbi pri sedanjem malo hvaležnem gospodarstvu. Zlasti letos so me hudo nadlegovale in da jih vsaj za nekaj časa pozabim, zvežem v torbo nekoliko sraje in druge za na pot potrebne robe, zadenem vse na rame potovanju že privajene in potegnem na mariborski kolodvor. Tukaj sta me vsled prejšnjega dogovora že pričakovala dva potna tovariša. Brž rešimo vsak svoj biljet in zasedemo kupé, kojega nam je konduktar, rusast deda, pokazal. Ni bilo dolgo in plavo oblečeni mož, stoječi pri zvonu, potegne za jermen in udari s kladivom 3krat po njem, brž zabrizgne nek drugi deda in cela vrsta vozov se začne pomikati za mogočnim „lukamafijem“. Bil je krasen den meseca avgusta. Za mostom čez Dravo smo se zasukali na desno in jo veselo kadili po rodovitni ravnini naprej med pohorskim in kamško-selničkim bregovjem proti Koroškemu. Nižeji hribi na desni in levi bili so lepi zeleni; pokriva jih zlahna vinska trta, toda letos gospodarjem ni dala velikega pridelka in ne veselja pri branju; spomladanski mraz ali slana je posmodila vse, kar je

trta za letos nastavila. Vlak nam je kmalu pridrdral v tesno dolino, ki prične za Rušami in se potem kraj Drave vije naprej v Koroško. Na tem potu sem zapazil več cerkvic, pa skoro vsaka je imela na svoji steni podobo sv. Krištofa, kako na plečastih ramah nosi božje dete Jezusa. Kaj pomeni to? To priča, da so ove cerkve že stare. Pred tremi stoletji je bila med plemenitaši razširjena bratovšina sv. Krištofa v obrambo proti pijanstvu, kateremu je takrat gospoda bila močno udana. Udom je bila dolžnost pijanosti varovati se in kedarkoli je kateri iz med udov bratovšine prišel mimo cerkve posvečene sv. Krištofu, ali če je na njeni steni bila slika tega svetnika ali v cerkvi njegov altar, je moral vsak iti v cerkvo, zmoliti jeden očenaš na namen bratovšin in po svojej zmožnosti položiti dar, ki se je potlej obrnel za zidanje novih cerkev. Tako se je mnogim ubogim podložnikom pripomoglo do potrebnih hiš božjih.

Tukaj mi pride na misel smešnica, katero sem pri tej priliki slišal; dogodila se je na Kranjskem. Nek premožen kmet si je pri svojem g. župniku izprosil dovoljenje, da sme na cerkveno steno dati naslikati podobo sv. Krištofa. Zadel je na šegavega slikarja in ker ga je prosil, naj napravi sv. Krištofa mogoče velikega, mu reče umetnik: če me dobro plačate, vam naredim sv. Krištofa tolikega, da bo še čez cerkveni kap segal. „Ni mogoče“, mu začuden kmet odgovori. „No, boste pa videli, da bo tako.“ zavrne kratko slikar. Pogodba je bila sklenjena in slikar se potegne za zagrinjalo in začne svoje delo. Med tem se je pa kmet povsodi hvalil, kako „kunštnega“ slikarja da je dobil in da bo farnej cerkvi pripravil na steno sv. Krištofa, kolikega ne bodo niti v devetih farah imeli. Da se misli, kako radovedni so ljudje postali, tam bolj, ker je prebrisani slikar nalašč mudno delal. Naposled pride vendar-le den odkritja; ljudi se je vse trlo okoli cerkve, vse je zijalo v steno, ko je slikar zagrinjalo odmeknil. Toda sedaj so se začeli vsi kmetu posmehovati in praviti, da ga je slikar za nos vodil in opeharil. Sv. Krištof je namreč bil napravljen, kako ravno pred vodo stoji in si pripogojen obuvalo izuvlje. Kmet ves srdit se obrne proti slikarju in mu reče: vi ste slepar, ker niste tako naslikali sv. Krištofa, kakor ste mi bili obečali, namreč tako, da bo segal više, kakor cerkveni kap! „Oče ne jezite se ne, jaz sem svoje pošteno storil, le pogledajte še enkrat podobo, ali ne vidite, da je sv. Krištof pripognjen in že zdaj se s svojimi širokimi plečami skoro dotika cerkvenega strešja — kedar se pa bo izul in zravnal, potem bo gotovo segnil više cerkvenega kapa. Kmet se je po teh besedah pomiril, vendar sv. Krištof še se mu do denešnjega dne ni zravnal.

Prestopili smo s hlaponom štajersko mejo in prišli na sosedno Koroško, kder je železni voz prvič obstal pri postaji Prevali. Okolica je polna premoga; vsako leto se ga izkoplje po 500.000